

Thesis Title	In-between Lives: Negotiating Bordered Terrains of Development and Resource Management along the Salween River	
Author	Mr. Paiboon Hengsuwan	
Degree	Doctor of Philosophy (Social Science)	
Thesis Advisory Committee		
	Lecturer Dr. Santita Ganjanapan	Advisor
	Professor Dr. Yos Santasombat	Co-advisor
	Assistant Professor Dr. Pinkaew Laungaramsri	Co-advisor

ABSTRACT

This ethnographic research explores the space of negotiation of in-between lives along the Salween River. In specific, the research examines the functions of frontier capitalization, the contestation of meaning of livelihoods, transformation of border identity and conflict management through everyday life practices. The research has found that the Thai and Burmese states are in the businesses of territorial reinforcement in order to dominate residents and exploit resources at the Salween borderlands. Capitalism has also entered into the borderlands in the form of intensive frontier capitalization in a globalizing world. Frontier capitalization is conceptualized as commodification of the Salween's resources. Transnational dam investors have turned the Salween River into a hydro-electric production for trade in a regional energy market. It is a part of the neo-liberalism process that is embedded in the state politics and the wider ethnic politics of the area. Capitalism is replete with state strategies and market exclusion which are two-fold in nature. On the one hand, the states have used brute force to dominate people's everyday lives. On the other hand, the capitalists and state authorities have exercised power through development discourse at the border. Due to the lack of belonging to any state in a neo-liberal period, capitalism is characterized as international or global which can neither assert direct control of the Salween borderlands nor exploit resources as it has been doing in

the past. The capitalists and the states claim to have brought development to the borderlands. Contrary to their claims of benefitting the people living there, their actions have excluded the border people from their local resources. Therefore, development discourse is implemented as a tool of the states and capitalist market to legitimize their coercive power to control and exploit the Salween resources. Through both development discourse and brute force, the capitalist market and the states have attempted to deny the border people's access of power. These border people have therefore been rendered invisible as not being a part of the nation-state's politics.

However, the border people have not been passive or submissive. They have fought to become visible as political actors and to protect their livelihoods through various strategies to redefine themselves. The border people's struggle over territory has been formulated to retaliate against the frontier capitalization through the production of negotiated space and contested meanings. The border people have constructed a complex space of negotiation for themselves which comprises inherent overlapping physical, social and cultural dimensions. It can be said that the negotiation process is an attempt by border people for survival through gaining resource access and transforming resources into border livelihood. The border people then transformed border livelihood into border identity so as to increase their visibility as perceptible lives. They do so to contest with the capital and states in commodity production. They identify themselves as the 'Salween people' or 'border people' through social memory, local history and cultural lore so as to negotiate with the states' authorities in their capacity as citizens. In so doing, they re-define the Salween River in terms of place-making as they have "made" the River a source of livelihood. At the same time, they transform border livelihood into border identity in terms of a sense of belonging through social memory, local history and cultural lore.

The border people's redefinition of their border identity in violent situations along the Salween borderlands is a practice of collaborative articulation. This refers to a project co-produced by three negotiating parties – the Thai state agencies, the border people and NGOs. They have engaged in the collaborative articulation project so as to achieve their own agendas and interests. The Thai state authorities demand to establish border security while the border people aspire to secure their livelihoods and

have the right to livelihood. In addition, local NGOs desire to live and work at the Thai-Burmese border whereas Thai, international and exiled NGOs aim to support the border people to conserve natural resources and defend human rights. In collaborative articulation project, NGOs have been acting as a mediator between the Thai state and the border people in the negotiation process. The border people redefine border identity through acquiring citizenship and networking within the NGO-led anti-Salween dam campaign in a transnational world. By doing so, both local discourse (livelihood security and right to livelihood) as well as global discourse (international human rights, environmental conservation, international standards and norms) articulate in contestation against the development discourse of capitalist market and states' commodification of the Salween River.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ชีวิตบนรอยตะเข็บ : การต่อรองสนามชายแดนของการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรตามแนวแม่น้ำสาละวิน

ผู้เขียน นาย ไพบุลย์ เสงสุวรรณ

ปริญญา ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สังคมศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. สันติธา กาญจนพันธุ์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ศาสตราจารย์ ดร. ชศ สันตสมบัติ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

งานวิจัยชาติพันธุ์วรรณานี้ สำรวจพื้นที่ของการต่อรองของชีวิตบนรอยตะเข็บตามแนวแม่น้ำสาละวิน โดยเจาะจงที่จะอธิบายการทำงานของกระบวนการทำให้เป็นทุนนิยมชายแดน การช่วงชิงความหมายของวิถีชีวิต การเปลี่ยนรูปของอัตลักษณ์ชายแดน และการจัดการความขัดแย้งผ่านปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน งานวิจัยพบว่า รัฐไทยและพม่าอยู่ในภารกิจของการเสริมกำลังทางดินแดนเพื่อที่จะครอบงำผู้คนบริเวณพรมแดน และชุดรีดทรัพยากรที่พื้นที่ชายแดนสาละวินทุนนิยมได้เข้ามายังพื้นที่ชายแดนในรูปของการเปลี่ยนไปเป็นทุนนิยมชายแดนอย่างเข้มข้นในยุคโลกาภิวัตน์ กระบวนการทำให้เป็นทุนนิยมชายแดนสามารถมองเป็นกรอบความคิด คือ การเปลี่ยนทรัพยากรสาละวินให้เป็นสินค้า นักลงทุนสร้างเงื่อนไขข้ามชาติได้ทำการเปลี่ยนรูปแม่น้ำสาละวินไปเป็นการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำเพื่อการค้าในตลาดพลังงานระดับภูมิภาค การเปลี่ยนทรัพยากรสาละวินให้เป็นสินค้านี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเสรีนิยมใหม่ ที่แฝงฝังอยู่ภายในนโยบายรัฐ และการเมืองชาติพันธุ์ของพื้นที่ชายแดนในระดับที่กว้างขวางขึ้น ทุนนิยมเต็มไปด้วยยุทธศาสตร์ของรัฐและการกีดกันของตลาด ซึ่งมีอยู่ด้วยกันสองด้านคือ ด้านหนึ่ง รัฐได้ใช้อำนาจเถื่อนหรือกำลังอันโหดเหี้ยมสร้างความรุนแรงในชีวิตประจำวันของผู้คน ส่วนอีกด้านหนึ่ง ทุนและผู้มีอำนาจรัฐอยู่ในมือได้ปฏิบัติการอำนาจผ่านวาทกรรมการพัฒนาบนพรมแดน สืบเนื่องจากทุนนิยมไม่มีสัญชาติในยุคเสรีนิยมใหม่ มันจึงมีลักษณะเป็นทุนนิมนานาชาติหรือทุนนิยมโลก ซึ่งไม่สามารถควบคุมพื้นที่พรมแดนสาละวินได้โดยตรง และไม่สามารถชุดรีดทรัพยากรแบบที่เคยกระทำมาในอดีตได้ กลุ่ม

ทุนและรัฐจึงอ้างที่จะนำการพัฒนาเข้าไปสู่พื้นที่ชายแดน ตรงกันข้ามกับข้ออ้างของพวกเขาที่จะสร้างผลประโยชน์ต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ที่นั่น การกระทำของกลุ่มทุนและรัฐกลับกีดกันชนชายแดนออกจากทรัพยากรท้องถิ่นของพวกเขาเสีย ดังนั้น วัฏกรรมการพัฒนาจึงถูกนำไปใช้ในสถานะที่เป็นเครื่องมือของรัฐและตลาดทุนเพื่อที่จะสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจกดขี่เพื่อควบคุมและขูดรีดทรัพยากรสาธารณะ ตลาดทุนและรัฐได้พยายามปฏิเสธการเข้าถึงอำนาจของชนชายแดน โดยผ่านทั้งวัฏกรรมการพัฒนาและอำนาจเถื่อน ดังนั้น ชนชายแดนเหล่านี้ถูกทำให้ไร้ตัวตนซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการเมืองรัฐ-ชาติ

อย่างไรก็ตาม ชนชายแดนไม่ได้สยบยอมหรือยอมจำนน พวกเขาได้ต่อสู้เพื่อให้มีตัวตนในฐานะที่เป็นผู้กระทำการทางการเมือง และเพื่อปกป้องวิถีชีวิตของพวกเขา ผ่านยุทธวิธีหลายอย่างเพื่อยามตนเอง การต่อสู้ของชนชายแดนเหนือดินแดนได้ก่อรูปขึ้นเพื่อที่จะตอบโต้ต่อกระบวนการทำให้เป็นทุนนิยมชายแดน โดยผ่านการผลิตพื้นที่ต่อรองและความหมายช่วงชิง ชนชายแดนได้ประกอบสร้างพื้นที่เชิงซ้อนของการต่อรองสำหรับตนเองขึ้นมา ซึ่งประกอบไปด้วยมิติทางกายภาพ ทางสังคม และทางวัฒนธรรมซ้อนทับกันอยู่ สามารถกล่าวได้ว่า กระบวนการเจรจาต่อรองคือความพยายามของชนชายแดนเพื่อการดำรงชีวิต ผ่านการเข้าถึงทรัพยากรและการเปลี่ยนรูปทรัพยากรให้เป็นวิถีชีวิตชายแดน แล้วชนชายแดนก็เปลี่ยนรูปวิถีชีวิตชายแดนไปเป็นอัตลักษณ์ชายแดน เพื่อที่จะเพิ่มการมองเห็นได้ของพวกเขาในฐานะชีวิตที่รับรู้และเข้าใจได้ ดังนั้น ที่พวกเขากระทำไปนั้นก็เพื่อที่จะช่วงชิงแข่งขันกับทุนและรัฐที่ทำการผลิตความหมายสินค้า พวกเขาพยายามตนเองว่าเป็น ‘ชาวสาละวิน’ หรือ ‘ชนชายแดน’ ผ่านความทรงจำทางสังคม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และตำนานทางวัฒนธรรม เพื่อที่จะต่อรองกับผู้ที่มีอำนาจรัฐในศักยภาพของตนที่มีในฐานะพลเมือง ดังนั้น พวกเขานิยามแม่น้ำสาละวินใหม่ในแง่ของการสร้างพื้นที่ว่า เป็นแหล่งของวิถีชีวิตขณะเดียวกัน พวกเขาเปลี่ยนรูปวิถีชีวิตไปสู่อัตลักษณ์ชายแดนในแง่ของความรู้สึกของการเป็นเจ้าของผ่านความทรงจำทางสังคม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และตำนานทางวัฒนธรรม

การนิยามใหม่ของอัตลักษณ์ชายแดนของชนชายแดนในสถานการณ์ความรุนแรงตามแนวพื้นที่ชายแดนสาละวินเป็นปฏิบัติการของการกระทำในเชิงความร่วมมือ อันนี้ก็หมายถึงโครงการที่ร่วมกันผลิตขึ้นโดยกลุ่มเจรจาสามกลุ่ม คือ ตัวแทนภาครัฐ ชนชายแดน และองค์กรพัฒนาเอกชน พวกเขาเข้าไปเกี่ยวข้องในโครงการความร่วมมือก็เพื่อที่จะบรรลุวาระและผลประโยชน์ของตนเอง เจ้าหน้าที่รัฐไทยเองต้องการที่จะสถาปนาความมั่นคงชายแดน ขณะที่ชนชายแดนปรารถนาที่จะรักษาวิถีชีวิตของตนและมีสิทธิ์ในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง ยิ่งไปกว่านั้น องค์กรพัฒนาเอกชนระดับท้องถิ่นปรารถนาที่จะอยู่อาศัยและทำงาน ณ พรมแดนไทย-พม่า ในขณะที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทย นานาชาติ และที่ลี้ภัย มีเป้าหมายเพื่อที่จะสนับสนุนให้ชนชายแดนอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและปกป้องสิทธิมนุษยชน ในโครงการความร่วมมือดังกล่าว องค์การพัฒนาเอกชนได้แสดงบทบาทในฐานะสื่อกลางระหว่างรัฐไทยกับชนชายแดนในกระบวนการเจรจาต่อรอง ชนชายแดนนิยามอัตลักษณ์ชายแดนใหม่ ผ่านการได้รับสัญชาติและการสร้างเครือข่ายภายในขบวนการรณรงค์ต่อต้านเขื่อนสาละวินที่นำโดยองค์กรพัฒนาเอกชนในโลกแบบสภาวะข้ามชาติ ด้วยวิธีการดังกล่าว ทั้งวาทกรรมท้องถิ่น (ความมั่นคงวิถีชีวิตและสิทธิในวิถีชีวิต) และวาทกรรมระดับโลก (สิทธิมนุษยชนนานาชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และบรรทัดฐานและมาตรฐานนานาชาติ) ปะทะประสานในการแข่งขันต่อสู้กับวาทกรรมการพัฒนาของกระบวนการเปลี่ยนแม่น้ำสาละวินให้เป็นสินค้าของตลาดทุนและรัฐ